

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 64
van **MERCEDES VAN VOLCEM**
datum: 13 oktober 2020

aan **ZUHAL DEMIR**

VLAAMS MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

Ontbossing en boscompensatie - Stand van zaken

Om te voorkomen dat de oppervlakte bos in Vlaanderen verder achteruit gaat, is er een ontbossingsverbod van kracht, volgens het Bosdecreet van 13 juni 1990. Slechts in een beperkt aantal gevallen kan er een vergunning verleend worden om te ontbossen. Deze ontbossing moet op zijn beurt bijna altijd door een nieuw bos gecompenseerd worden.

Meestal gebeurt de boscompensatie door het betalen van een zogenaamde bosbehoudsbijdrage aan het boscompensatiefonds van de overheid. Deze bedraagt 3,66 euro/m² voor een naaldbos en 7,32 euro/m² voor een inheems loofbos. Een tweede mogelijkheid om bos te compenseren is door zelf een compensatiebos aan te planten. Dit kan echter niet om het even waar, bijvoorbeeld niet in woongebied, woonuitbreidingsgebied en industriegebied. Een derde mogelijkheid is om een overeenkomst te sluiten met de eigenaar van een stuk grond. De eigenaar van deze grond zal hierop een compensatiebos aanplanten. Hiervoor betaalt degene die ontbost dan een vergoeding aan de eigenaar.

De tweede en derde mogelijkheden worden beide "compensatie in natura" genoemd, wat al aangeeft dat de eerste mogelijkheid, bijdrage aan het boscompensatiefonds, niet altijd tot een effectieve compenserende bebossing leidt.

1. Voor hoeveel oppervlakte bos werd er de voorbije jaren een vergunning verleend om te ontbossen? (Graag een overzicht per provincie en per jaar sinds 2014)
 - a) In hoeveel gevallen was er daarbij geen compensatieplicht?
 - b) Welke actoren verkrijgen een uitzondering van de compensatieplicht? Graag een verdeling per actor (privaat mag gebundeld worden) die een vrijstelling kregen van de compensatieplicht en de hoeveelheid ontbossing in hectare.
2. Wat is de evolutie van het boscompensatiefonds sinds 2014?
 - a) Hoeveel bedraagt het fonds vandaag?
 - b) Hoeveel bos werd hiermee aangeplant en wie geniet er trekkingsrechten vandaag van dit fonds?
 - c) Hoeveel stortingen komen er binnen per centrumstad en hoeveel wordt er gecompenseerd effectief in natura (heraanleg) in de stad en in Vlaanderen?
3. Hoeveel compensatiebossen werden er aangeplant sinds 2014? (Graag een overzicht per jaar en per provincie)

4. In hoeveel gevallen werd een overeenkomst gesloten met de eigenaar van een stuk grond waarop een compensatiebos werd aangeplant? (Graag een overzicht per jaar en per provincie)
5. Hoeveel staat de minister met haar doelstelling om deze legislatuur 4000 hectare bijkomend bos aan te leggen?
 - a) Is het in lijn met het plan van aanpak van de minister?
 - b) Hoeveel komt er gemiddeld dag per dag bij?
 - c) Welke drempels voor de bosuitbreiding zijn er vandaag nog in belemmering in de regelgeving?
6. Hoeveel uitbetalingen werden er sedert 2014 gedaan per centrumstad?

ANTWOORD

op vraag nr. 64 van 13 oktober 2020

van **MERCEDES VAN VOLCEM**

1. U vindt het gevraagde overzicht terug in de antwoorden op de schriftelijke vraag 344 (2 maart 2018) en vraag 348 (10 februari 2020).
 - a) Algemeen geldt dat bij elke omgevingsvergunningaanvraag om te ontbossen, de aanvrager een boscompensatievoorstel moet toevoegen om ontbossingen correct te compenseren. Er zijn volgende uitzonderingen op deze algemene regel:
 1. Vrijstelling compensatieplicht voor ontbossing ter realisatie van Europese natuurdoelen: de compensatieplicht geldt niet voor ontbossing ter realisatie van Europese natuurdoelen, op voorwaarde dat die ontbossing is opgenomen in een goedgekeurd beheerplan. Er blijft wel een omgevingsvergunning nodig voor de ontbossing.
 2. Vrijstelling compensatieplicht voor spontane bebossing: de compensatieplicht geldt niet voor gronden die spontaan zijn bebost (verbost) na de invoering van het Bosdecreet (1990) op voorwaarde dat die spontane bebossing jonger is dan 22 jaar. Gronden die al spontaan waren bebost vóór 1990 blijven wel aan de compensatieplicht onderworpen. Voor de ontbossing van dergelijke spontane bebossingen blijft wel een omgevingsvergunning tot ontbossing vereist (behalve voor spontane bebossingen van private bossen in het agrarisch gebied). Ook moet het ANB een advies formuleren over de ontbossing.
 3. Vrijstelling compensatieplicht voor sociale redenen: om sociale redenen wordt een uitzondering toegestaan op de compensatieplicht met het oog op woningbouw. Die uitzondering geldt voor het ontbossen van de eerste 5 are op een kavel kleiner dan 12 are in zones met als bestemming woongebied in de ruime zin of daarmee gelijk te stellen gebied. De uitzondering kan maar éénmaal worden verkregen. Bovendien moet de aanvrager een natuurlijk persoon zijn, die op datum van de aanvraag nog niet over de volle eigendom van een woning beschikt.
Op een totaal van 5.529 omgevingsvergunningsaanvragen tot ontbossing, waren er 684 waar er geen compensatieplicht was (d.i. volledige vrijstelling)
 - b) Zoals geduid in antwoord op deel vraag a) is de compensatieplicht niet afhankelijk van de actoren, maar wel van de soort aanvraag. In bijlage 1 vindt u de opsplitsing tussen private en openbare aanvragers die onder een volledige vrijstelling van de compensatieplicht vielen.
2.
 - a) Op 27/10/2020 was 4.420.977,- euro aan ontvangsten in het Bossencompensatiefonds gestort.
 - b) De middelen uit het Bossencompensatiefonds kunnen enkel besteed worden door het Agentschap Natuur en Bos. Het Agentschap Natuur en Bos koopt zelf gronden aan om te bebossen en organiseert een jaarlijkse oproep waarbij particulieren, organisaties en besturen subsidie kunnen aanvragen om een grond met het oog op bebossing ervan, aan te kopen. In de antwoorden op SV 179 van Elisabeth Meuleman (2018-2019) en SV 348 van Mieke Schauvliege (2019-2020) vindt u de gevraagde gegevens.

- c) In bijlage 2 vindt u per centrumstad terug hoeveel ha compensatie werd voorzien in natura en hoeveel financiële compensatie er gebeurde op basis van de omgevingsvergunningsaanvragen tot ontbossing in deze centrumsteden. We merken op dat tussen het verlenen van de omgevingsvergunning, het ontbossen en het compenseren ervan in natura een tijdsverloop zit van gemiddeld 2 jaar. De cijfers betreffen de cijfers op het moment van goedkeuring van ontbossing en compensatie. Bovendien is het geen verplichting om de compensatie uit te voeren in dezelfde gemeente/stad als waar de ontbossing plaats vond.
3. In bijlage 3 vindt u terug hoeveel van de totale vergunde ontbossing in natura werd gecompenseerd. De overige compensatie werd uitgevoerd via het storten van de bosbehoudsbijdrage of een combinatie van beide.
4. Indien de aanvrager zijn compensatie in natura wenst uit te voeren kan hij die zelf, via een derde of deels zelf en deels via een derde uitvoeren. In bijlage 4 vindt u een overzicht van het aantal omgevingsvergunningen tot ontbossing waarbij compensatie door een derde werd aangegeven.
5. Uit de cijfers geregistreerd op bosteller.be blijkt dat sedert 1 oktober 2019 er 62 ha nieuw bos en 38,4 ha compensatiebos aangelegd is.
- a) Dit is niet volledig in lijn met het plan van aanpak. Er is ook nog maar één plantseizoen (half oktober tot eind maart) achter de rug. Ik had natuurlijk gehoopt dat er al meer nieuw bos was aangelegd. Om de bosuitbreiding extra te stimuleren is er het nieuwe subsidiebesluit voor bebossing dat recent is goedgekeurd. Dit heeft nu even het ongewenste effect dat zij die nieuw bos willen aanleggen wachten op dit nieuw besluit omdat ze dan meer subsidies krijgen. Daarnaast is er ook de nieuwe projectoproep voor openbare besturen gelanceerd voor de aankoop van gronden voor bosuitbreiding. Dit alles moet er voor zorgen dat we naar volgend jaar toe een versnelling hoger kunnen schakelen richting de 4000 hectare bijkomend bos.
- b) Vermits aanplantingen enkel kunnen uitgevoerd worden in de periode van half oktober tot eind maart (buiten het groeiseizoen) moet alles in een korte periode gerealiseerd worden. Het heeft dan ook weinig zin om te spreken van een gemiddelde per dag.
- c) Ik onderzoek volgende belemmeringen of versnellingen en zal indien nodig voorstellen voorleggen aan de Vlaamse regering in verband met:
- Kapitaalsubsidies Bosdecreet
 - Vergunningsplicht veldwetboek en afstandsregels
 - Pachtwetgeving
 - MER-regelgeving
 - Uitdoven landgebruik in groene bestemmingen via voorschriften
 - Bijstellen compensatieregeling ontbossing
 - Mestwetgeving
6. Het is niet duidelijk welke gegevens er gevraagd worden. Er wordt in het antwoord op vraag 2b geduïd hoeveel er werd aangekocht door het ANB en welke subsidies verleend werden om grond met het oog op bebossing, aan te kopen.

BIJLAGEN

1. [Vrijstelling compensatieplicht](#)
2. [Bijlage 2 SV 64](#)
3. [Compensatie in natura in ha](#)
4. [Aantal dossiers met compensatie door derden](#)